

HAZAI *Karszt- és barlangkutatói* ESEMÉNYEK

AZ AGGTELEKI NEMZETI PARK

Az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal elnöke a 7/1984. (XII. 29.) OKTH számú rendelkezésében az 1978-ban létrehozott Aggteleki Tájvédelmi Körzetet — 1985. január 1-i hatállyal — nemzeti parkká nyilvánította.

Az Aggteleki Nemzeti Park területén található barlangok kezelését, a nemzeti park természeti érté-

keinek megóvása, őrzése, fenntartása és bemutatása érdekében megalakult igazgatóság látja el.

Az Aggteleki Nemzeti Park megalakulásával egyidejűleg az igazgatóság a Bükki Nemzeti Park-tól átvette a Baradla-barlang üzemeltetését is.

Sz. K.

A JÓZSEF-HEGYI-BARLANG FOKOZOTT VÉDELME

Az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal elnökének 1/1985. (II. 1.) OKTH számú rendelkezése az 1984-ben feltárt József-hegyi-barlangot — tekintettel a különleges értéket képező

képződményeire és az antropogén eredetű veszélyeztetettségére — fokozott védelem alá helyezte.

Ezzel a fokozottan védett barlangok száma 86-ra emelkedett.

Sz. K.

EMLÉKTÁBLA AVATÁSA A BALATONFÜREDI LÓCZY-BARLANGNÁL

Két évvel ezelőtt egy áprilisi napon — a Kéry és Kadić emléktábla avatása kapcsán (*Karszt és Barlang, 1983. I-II. p. 63–64.*) — merült fel a Lóczy-barlang bejáratának átépítésekor megsérült Lóczy-emléktábla helyreállításának gondolata.

Az emléktáblát nem sokkal a barlang idegenforgalmi megnyitása után, 1935-ben a Magyar Barlangkutató Társulat Balatoni Bizottsága helyezte el Lóczy Lajos tiszteletére.

Id. Lóczy Lajost, a kiváló geológust és földrajzi utazót számos szál fűzte a Balatonhoz, ill. Balatonfüredhez, évtizedeket áldozott a Balaton és környékének kutatására. Fiatal korában barlangokban is kutatott, később pedig lelkes és hatékony támogatója volt a barlangkutató ügyének. Nem véletlen tehát, hogy 1930-ban, amikor Balatonfüred barlangjának tudományos feldolgozása és idegenforgalmi kiépítése megkezdődött — a barlangnál szintén jelentős szerepet játszó *Kadić Ottokár* javaslatára —, a barlangot éppen Lóczy Lajosról nevezték el.

Az emléktábla 1982-ben a bejárat felújítása során összetört és a barlangban hevert. *Szekér Ernő* helybeli lokálpatrióta a tábla töredékeit összegyűjtötte és biztonságba helyezte, majd széles körű társadalmi összefogást szervezett. Lelkes helybeliek jelentős társadalmi munkájával és a Veszprém megyei Idegenforgalmi Hivatal Balatonfüredi Kirendeltségének erkölcsi támogatásával állították helyre az emléktáblát.

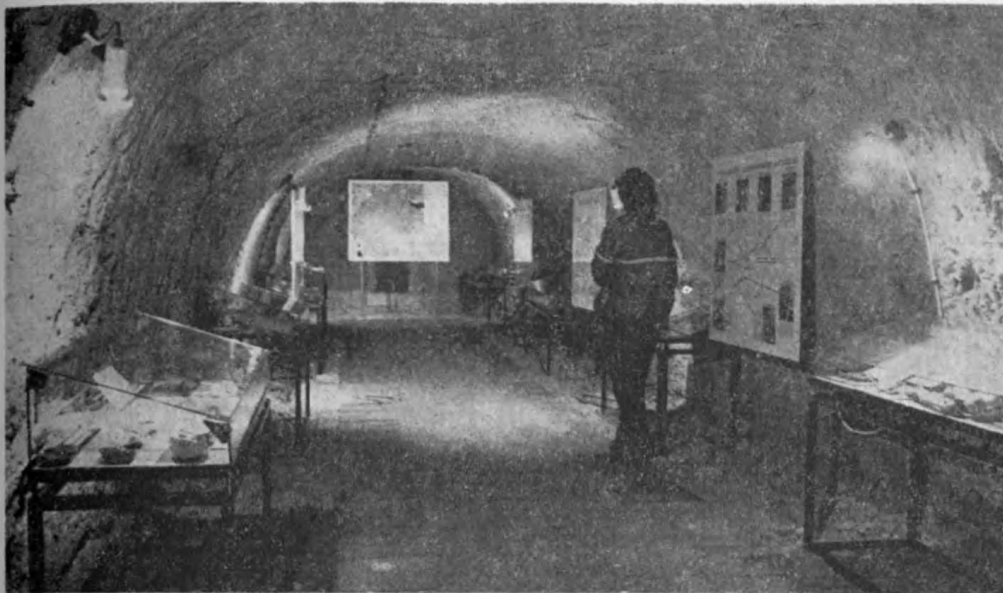
Felavatására 1985. szeptember 28-án — a tábla elhelyezésének 50., Lóczy Lajos halálának 65. évfordulóján — nagyszámú érdeklődő jelenlétében került sor. Az avatóbeszédet *Hazslinszky Tamás*, Társulatunk főtájkára tartotta.

Fleck Nóra

KIÁLLÍTÁS AZ ANNA-BARLANGBAN

A B.A.Z. megyei Természetbarát Egyesület kezdeményezésére a lillafüredi Anna-barlang fölött nyíló régi pincét a Bükk Nemzeti Park a Nehézipari Műszaki Egyetem Földtan-Teleptani Tanszéke tervei alapján kb. 8 m-es lejtős táróval összenyitotta a barlanggal. A 3,6 m széles pincében a Természetvédelmi Egyesület nagyszabású kiállítás terveit készítette el, melynek megvalósítására azonban a pénzügyi eszközök nem álltak rendelkezésre. Így a Bükk Nemzeti Park felkérésére a Környezetvédelmi Intézet Barlangtani Osztálya a pince első 25 m-es szakaszára kisebb kiállítás forgatókönyvét készítette el, majd anyaggyűjtését, kivitelezését végezte el.

A *Bükk karsztja és barlangjai* c. kiállítás 8 tárlóban és 7 tablón mutatja be a hegység földtani, közettani viszonyait, barlangi ásványait, fokozottan védett barlangjait, az ősrégészeti és őslénytani leleteket szolgáltatató barlangokat, a karsztvizek hasznosítását, a bükk barlangkutatást, az ország idegenforgalmi barlangjait, köztük részletesen a két lillafüredi barlang kialakulását, kutatását, térképét és korabeli dokumentumait.

A kiállítás 1985. december elején nyílt meg, s ezzel a barlang látogatóútvonala is megváltozott: a régi bejáratnál indul és a kiállítóteremben ér véget.

Hazslinszky Tamás

Mikor született Vass Imre?

1985. június 29-én a XXX. országos vándorgyűlés keretében a Baradla-barlang aggteleki bejáratánál emléktáblát helyeztek el Vass Imre tiszteletére.

Pár nap múlva szlovák vendégeknek büszkén mutattam az utókor tiszteletét tükröző márványtáblát. A lipótszentmiklósi Karsztmúzeum Dokumentációs Osztályának vezetője elolvasva a tábla szövegét, halkan azt mondta: „jó lenne, ha végre eldöntenének, mikor született Vass Imre”.

A megjegyzésen felháborodva otthon az első dolgom volt, hogy utánanézzek, mi alapozta meg a kérdést. Sajnos a felvetés jogos volt.

A Magyar Életrajzi Lexikon szerint Vass Imre 1790-ben született. Valószínűleg az emléktábla szövegének megfogalmazói is e munkát tekintették

forrásként. A lexikon hivatkozott irodalomként Kessler Hubert (1940) és Sárvány István (1962) munkáját említi. Mindkét írásban születési évként 1794 szerepel. Ennek alapján — úgy gondoltam — egyértelmű, hogy az Életrajzi Lexikon 1790-es évszáma sajtóhiba.

Ezen elképzelésem alátámasztására kikerestem Vass Imre sírfeliratának fényképét, amely sajnos ismét meglepetést szolgáltatott. A sírfeliraton csak a halál éve (1863) és a leélt évek száma (68) szerepel. Ennek alapján sem az 1790, sem az 1794 évszám nem felel meg.

Ezután a valós születési év megállapításának egyetlen lehetősége volt, mégpedig az eredeti születési beírás megtalálása. A dokumentum felkutatása

A vándorgyűlésen felavatott emléktábla (Hegedűs Gy. felvétele)

Vass Imre születési helyén, Rozsnyón kezdődött meg, és az út Pozsonyon át Kassára vezetett. Itt megtalálva az 1780 és 1810 között született Vass családnévű 23 személy születési bejegyzését, azok között csak egy Imre (Emericus) szerepel, aki Vass Dániel és Simonka Anna Mária fiaként

1795. június 4-én Rozsnyón született.

Ezúton is köszönöm *Lalković Marcel, dr. Roda István* és *Erdős Miklós* segítségét az adatok felkutatásához.

Szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a Társulat 1985. szeptember-október havi Műsorfüzetében megjelent barlangnapi beszámoló szerint az emléktáblát Vass Imre születésének 150-ik évfordulója alkalmából helyezték el. Ennek a hírek abszolút tévességet bizonyítani — a Baradla-barlang kutatástörténetének ismeretében — azt hiszem nem kell.

Székely Kinga

Kinizsi Kupa '85

Az 1985. évi Kinizsi Kupa országos barlangversenyt az *FTSK Delfin Barlangkutató Szakosztály* 1985. május 24—26. között rendezte meg az esztramosi Surrantós-barlangban. A versenyen 11 csapat indult.

Igen erős, fej-fej melletti, sportszerű küzdelemben dőlt el a Kinizsi Kupa sorsa. Az erős küzdelmet mutatja a három élen végzett csoport szoros pontszáma is.

I. helyezett: a BEAC I. csapata (Király Gábor, Németh Tamás, Rajczy Miklós) 100 pont

II. helyezett: a BEAC II. csapata (Bordács Péter, Simon Béla, Valkó Béla) 96 pont

III. helyezett: a Rózsadombi Kinizsi csapata (Adamkó Péter, Borka Pál, Kecskeméti István) 95 pont

Az egymást követő versenyek során a BEAC 1985-ben harmadszor nyerte el az Óbudai Kinizsi Barlangkutató Csoport által 1978-ban alapított Kinizsi vándorkupát, így a verseny kiírása értelmében végérvényesen a kupa birtokosa lett. Ezzel azonban a Kinizsi Kupa nem szakadt meg, mert az előzőekhez hasonló feltételekkel új kupaverseny kerül kiírásra.

Rövid áttekintés a nyolc alkalommal megrendezett Kinizsi Kupa helyszíneiről és nyerteseiről:

- 1978 helyszín: Ferenc-hegyi- és Mátyás-hegyi-barlang
 rendező: Óbudai Kinizsi
 nyerte: FTSK (Gazdag L., Lukács L., Vidics Z.-né)
- 1979 helyszín: Solymári-ördöglyuk
 rendező: FTSK
 nyerte: BEAC (Király G., Rajczy M., Valkó B.)
- 1980 helyszín: Ferenc-hegyi-barlang
 rendező: BEAC
 nyerte: MÁV BVKH (Lukács L., Lukács L.-né, Tumpék Gy.)
- 1981 helyszín: Baradla- és Béke-barlang
 rendező: Óbudai Kinizsi
 nyerte: FTSK (Gazdag L., László G., Lukács L.)

- 1982 helyszín: Hétlyuk-zsomboly és Remete-szurdok
 rendező: FTSK
 nyerte: BEAC (Bordács P., Csepregi I., Simon B.)
- 1983 helyszín: Legény- és Leány-barlang — Pilis-barlang
 rendező: VMTE Hatos csoport
 nyerte: BEAC (Király G., Németh T., Rajczy M.)
- 1984 helyszín: Udvarkő-, Kőlik I.- és Vénusz-barlang
 rendező: VMTE Hatos csoport
 nyerte: BEAC (Király G., Németh T., Rajczy M.)
- 1985 helyszín: Esztramos — Surrantós-barlang
 rendező: Delfin Barlangkutató Csoport
 nyerte: BEAC (Király G., Németh T., Rajczy M.)

Adamkó Péter

A MAGYAR BARLANGOK IDEGENFORGALMA 1985-BEN

	Látogatók száma		Változás 1985/1984
	1984	1985	
Aggteleki Baradla-barlang összesen	219 396	219 230	99,9%
<i>Részletezve:</i>			
<i>Aggteleki szakasz</i>	174 899	175 468	100,3%
<i>Jósvafői szakasz</i>	39 959	37 922	94,9%
<i>Domica-túra</i>	4 538	5 840	—
Lillafüredi barlangok összesen	135 761	142 187	104,7%
<i>Részletezve:</i>			
<i>István-barlang</i>	89 926	95 877	106,6%
<i>Anna-mésztofábarlang</i>	45 835	46 310	101,0%
Miskolctapolcai barlangfürdő	237 061	254 018	107,2%
Diógyórtapolcai-barlang (szauna)	3 642	5 629	154,6%
Tapolcai-tavasbarlang	55 702	57 667	103,5%
Abaligeti-barlang	82 286	82 277	100,0%
Pál-völgyi-barlang	37 266	36 358	97,6%
Balatonfüredi Lóczy-barlang	14 589	11 390	78,1%
Budai Vár-barlang	—	33 475	—
	785 703	842 231	107,2%

Az Aggteleki Nemzeti Park igazgatóságának közlése szerint a szervezett domica-i túrák 1985. július 7-én megszűntek, a táblázatban szereplő 1985-ös adat tehát csak az év első hat hónapjára vonatkozik.

Új látványossággal gazdagodott a „föld alatti” idegenforgalmunk: 1984. szeptember 1-én újra megnyílt a budai Vár-barlang „Budavári Labirintus” néven. Az 1984. évi látogatottság adatai nem állnak rendelkezésre.

Dr. Balázs Dénes